

BESZÁMOLÓ

az Etikai Bizottság

2019. évi munkájáról – 2020. évi terveiről

A Bizottság működése

A bizottságnak elvben továbbra is 34 tagja van (a szekciók 24, a tagozatok 6, az MPÉE delegáltjai 3 és a jogi tanácsadó 1 fő), azonban a gyakorlatban a korábbi évvel megegyezően a tárgyévben is 26 taggal működött. Az MPT részéről a delegálható 31 fő helyett továbbra is 23 tagja van a bizottságnak, mivel

- a 24 szekcióból 6 nem képviseltette magát
- 6 tagozatból 4 nem képviseltette magát
- 1 tagozat pedig két tagot delegált
- továbbra is tagja a bizottságnak a jogi szakértő

Személycsere, azaz a bizottsági tagságról lemondott személy helyett új delegálása, az év során 1 esetben történt (Ifjúsági Tagozat részéről).

A bizottság munkáját ebben az évben soros elnökként az MPÉE részéről delegált Szimethné Galaczi Judit szervezte és irányította, a társelnöki feladatokat pedig az MPT részéről delegált Szabó Mónika látta el. A titkári pozíciót továbbra is Reinhardt Melinda töltötte be.

A bizottság az év során 10 alkalommal ülésezett. Ezen ülések egyikén sem jelent meg a bizottságnak 3 tagja, közülük egy jelezte, hogy az ügyek kezelését ennek ellenére folyamatosan nyomon követi az elektronikus felületen, ahol hozzászólással segítette a munkát. További 2 bizottsági tag csak 1-1 ülésen vett részt, ezzel szemben 15 fő nagyon rendszeresen, legalább 6 alkalommal. Az üléseken való jelenlét a korábbiakhoz képest emelkedett, két alkalom kivételével 50 % fölötti volt a megjelenés!

Az üléseken a jelenlévők részéről tapasztalható aktivitás jellemzően nagyfokú volt, az ügyek kapcsán szükséges szerepvállalás (eseti ill. tényfeltáró bizottságban való részvétel) minden esetben könnyen megoldható volt önkéntes jelentkezés alapján, így a bizottsági munka egész évben érdemben folyhatott.

A bizottság munkájának tartósan megbízható gördülékenysége és színvonalassága a tagok elkötelezettségének és aktivitásának köszönhető. Közülük két fő munkáját és eredményességét olyan jelentősnek tartják a bizottság tagjai, hogy számukra kitüntetés adományozását kezdeményezték az MPT vezetőségénél 2019 évben. Nagy örömünkre a kezdeményezés az egyik esetben sikerre vezetett, Szabó Mónika „Társaságért Emlékérem” elismerésben részesült. Büszkék vagyunk munkatársunkra !

Ügyek kezelése

Az EB fő tevékenysége a panasszal, kérdéssel vagy kéréssel hozzá forduló kollégák és kliensek problémáinak etikai követelmények szemszögéből történő mérlegelése, az ügyek kezelése.

2019-re az előző évről egy ügy maradt folyamatban, mely az év során lezárásra került. Az ügy elhúzódásának oka a panaszos szándékának többszöri változtatása volt (panaszát visszavonta, majd megerősítette, meghallgatást kért, jogorvoslati lehetőség felől érdeklődött stb.). Az ügyben etikai vétség nem volt megállapítható, de az EB felhívta a bepanaszolt pszichológus figyelmét bizonyos szakmai szabályok fokozottabb figyelemmel történő betartására. A panaszos az ügy lezárását elfogadta.

2019-ben az EB-hez 14 új bejelentés érkezett. Az előző évek csökkenő tendenciája folytatódni látszik (2018-ban 18 ügy, 2017-ben 20 ügy, 2016-ban 24).

Az új ügyek közül 9 bejelentés volt panaszbeadvány, és további 5 kérés (1 tájékoztatás, 1 tanács, 2 állásfoglalás, 1 engedély). Az ügyek és kezelésük megoszlását az alábbi táblázat foglalja össze.

(ügy sorszama)	nem illetékes	nem vizsgálható	elmarasztalás	felmentés	tájékoztatás	tanács	állásfoglalás	engedély	eset-szám
lezárt	5, 6, 7, 8, 9, 12,	1, 4	2018/16		3, 11	13	2	14	14
folyamatban van			10						1
összes	6	2	2	0	2	1	1	1	15

Látható, hogy egy esetben állásfoglalás helyett tanácsadás történt, mert az ismertetett probléma nem etikai jellegű volt.

A beérkezett panaszok közül 6 esetben az EB nem volt illetékes az etikai eljárás megindításában, mert az érintett pszichológusok nem tagjai az MPT-nek, illetve az MPÉE-nek.

A panaszok közül 2 ügy nem volt vizsgálható. Egyik esetben a bejelentés pontosításához kért információt az ügy vizsgálatára felállított Tényfeltáró Bizottság, azonban a panasztevőtől nem érkezett válasz, így az ügy az év végén lezárásra került. A másik esetben a beadvány névtelen volt, ezért az EB ezzel nem foglalkozhatott.

Egy panasz ügyében zajlott tényfeltárás, ami az év végéig nem zárult le, így áthúzódott 2020-ra.

Bizottságunkhoz 2019-ben is elsősorban igazságügyi szakértői tevékenységgel kapcsolatos bejelentéssel fordultak a panaszosok, másodsorban terápiás és tanácsadói helyzetben tanúsított sérelmesnek vélt pszichológusi magatartás miatt. Hosszabb idő óta ez a két tevékenységi terület mutatkozik a leginkább problematikusnak etikai vonatkozásban, hiszen itt a legélesebb az érdekek ütközése, illetve ezekben a helyzetekben a legérzékenyebbek a kliensek.

A 2019 év beadványai között azonban több is akadt, amely a tipikus tematikán túlmutatott : felmerült jogosulatlan szakmai tevékenység jelzése, álláshirdetéssel kapcsolatos etikai kifogás, szerzői jog megsértésének problémája, pszichológusi kompetenciákban való tájékozódásra vonatkozó kérdés, és munkáltató felé történő adatközlésre vonatkozó dilemma.

A beadványok tartalmát tekintve folyamatosan jellemző a jogi, szakmai és etikai kérdések differenciálásának nehézsége. Az EB továbbra is folytatja azt a gyakorlatot az egyes ügyekben, hogy a tényfeltárás első lépésként azt tisztázza, a bejelentésben szereplő felvetések közül melyek a kifejezetten etikai jellegűek. A tényfeltáráson túl ennek az is célja, hogy a panaszos és a bepanaszolt számára is világosabbá tegye a probléma egyes aspektusainak differenciálását.

2019-ben is kiemelt szempontként kezelte az EB az egyes beadványok általánosabb érvényű, közérdeklődésre érdemes tartalmait, és törekedett arra, hogy keresse a lehetőségét, milyen módon használhatja fel ezeket etikai iránymutatásra szélesebb szakmai közösség számára. Egyik lehetőség a SzEK megújítása során bizonyos témák beemelése a szabályozásba, amihez ezeket a témákat az ülések jegyzőkönyveiben rögzítettük. A másik lehetőség általános állásfoglalás megfogalmazásával történő közzététel, amivel kapacitás függvényében tud élni az EB.

Az ügykezeléssel kapcsolatban visszatérően okoz kisebb-nagyobb nehézséget vagy feladatot :

- a beadványok pontatlansága
- az írásban beküldött anyagok átvétele és tárolása
- az illetékesség tisztázása

Ezekre keressük az alkalmas megoldásokat.

SzEK megújításának előkészülete

Az EB évek óta szükségesnek látja a SzEK megújítását, és ehhez a munkához a tervezés szintjén az előző évben hozzá is látott. A kialakult munkaterv 2019-re tervezett megvalósítása azonban más irányba terelődött.

Az EB felvállalta annak a kérésnek a teljesítését, ami az MPT-hez érkezett a Houston-Viktoria Egyetem (USA) munkatársától : összefoglaló készítését a SzEK történetéről és sajátosságairól, a különböző országok pszichológusi szakmai etikai kódexeit bemutató tanulmánykötet számára.

Az ehhez szükséges információk összegyűjtése 2019 nyarán és őszén nagyrészt lezajlott :

- az MPT archívumában a témához kapcsolódó dokumentumok kigyűjtése és feldolgozása
- a hazai pszichológia történetét ismertető tanulmányok feldolgozása
- csoportos beszélgetések megvalósítása olyan kollégákkal (11 fő), akik a SzEK létrehozásában, az MPT EB megalakításában és működtetésében, a szakma hazai fejlődésében, érvényesülésében és érdekvédelmében, illetve történetének megismertetésében jelentős szerepet töltek be az elmúlt évtizedekben

A témában való tájékozódás további személyes interjúk lefolytatását igényelte volna még, ezekre az év végén már nem sikerült sort keríteni.

Az összegyűlt információk feldolgozása és ezek felhasználásával az összefoglaló elkészítése a 2020-as év első felére hárul.

A SzEK történetének feltárása sok inspirációt nyújt reformjának megvalósításához : tartalmához szempontokkal, folyamatához módszertani útmutatással, szervezéséhez tanulságokkal szolgál.

2019 évi tervek teljesítése

Az EB folyamatos működése és érdemi ügykezelése érdekében 2019 évre tervezett feladatok az alábbiak szerint valósultak meg :

tervezett feladat	megvalósulás
1) a bizottsági aktivitás fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> • az inaktív tagok esetében a delegáló megkeresése motiválás vagy személycsere érdekében	Az aktivitás spontán erősödése nem tett szükségessé beavatkozást a tagság 75 %-ánál, a többiek esetében a közelgő szükséges tisztújításhoz kapcsolódva rendezzük a helyzetet.
2) tisztújítás <ul style="list-style-type: none"> • az EB társasági elnökének jelölése a következő ciklusra • az új vezető feladatkörrel való megismerkedésének támogatása	Az EB egyhangú támogatással jelölte a következő ciklusra a korábbi társasági EB elnököt, Szabó Mónikát, akinek az MPT küldöttgyűlése szintén egyhangúan bizalmat szavazott. A feladatba történő bevezetésre a meglévő tapasztalat miatt nem volt szükség.
3) tagsági jogviszonyról való	Nem valósult meg, a tagsági viszony fennállásáról való

<p>tájékoztató egyszerűsítése</p> <ul style="list-style-type: none"> aktuális taglistához hozzáférés kérése az MPT és az MPÉE irányában is, megfelelő adatvédelmi intézkedések mellett 	<p>tájékoztató jelenleg is csak közvetetten lehetséges. Szükséges ennek egyszerűsítése, ezért a következő évi feladatok sorába fel kell venni.</p>
<p>4) ügykezelés gyorsabbá tétele</p> <ul style="list-style-type: none"> EB tagok dokumentáció elérésének felülvizsgálata, szükség esetén segítése (pl. elfelejtett jelszavak cseréje, titkosítás differenciálása stb.) EB tagok munkamegosztásának fejlesztése 	<p>Az informatikai felületek használatával kapcsolatos segítségadás megtörtént. A titkosítási jelszó megújításának szükségessége merült fel, amelyre a következő évben szükséges sort keríteni.</p> <p>Az EB tagok bevonódása a különböző feladatokba élénkült: a 26 főből 17-en vállaltak és végeztek az év során az ügykezelésen kívüli további feladatot !</p>
<p>5) etikai iránymutatás fejlesztése</p> <ul style="list-style-type: none"> törekvés a konkrét ügyek kapcsán egyre több általános állásfoglalás kialakítására az MPT honlapon könnyebb elérhetőségű hely biztosítása állásfoglalások megjelenítéséhez állásfoglalások megjelenítésének kezdeményezése az MPÉE honlapján 	<p>Az állásfoglalások témáinak gyűjtése folyamatos, a megvalósítás a kapacitás függvényében történik.</p> <p>Az állásfoglalások két változatát alakítottuk ki, a tömör változat a széles nyilvánosság számára, a magyarázattal ellátott pedig az MPT tagok számára készül, és válik elérhetővé. Ezt a megoldást az MPT Hírlevelében közzétettük.</p> <p>Az állásfoglalások helye és elérhetősége az MPT honlapján kialakításra került, a kezdőoldalon való jobb pozíció megoldódott, a megközelítés egyszerűsítése szintén.</p> <p>A szakmai etikára való figyelemfelhívást szolgálja, hogy az MPT honlapján az EB-ről bővebb információt jelentettünk meg.</p> <p>Az MPÉE esetében egy hasonló fejlesztés megvalósítását a jövő évi feladatok sorába kell felvenni.</p>
<p>6) SzEK és Statútum megújítása</p> <ul style="list-style-type: none"> a feladatra vonatkozó időterv módosítása a munkaterv megvalósításának megkezdése 	<p>A reform helyett a SzEK történetének feltárása valósult meg a nemzetközi tanulmánykötethez való hozzájárulás érdekében. Ez a munka a SzEK megújításának előkészületéhez érdemi hozzájárulásnak bizonyult.</p> <p>A SzEK és a Statútum reformjának munkatervét módosítani szükséges.</p>

Tervek 2020 évre

A 2019 évről áthúzódó és a folyamatos alapfeladatokon felül az EB az alábbi célokat tűzi ki 2020-ra :

1) tisztújítás

- az EB tagok megbízása MPT vezetősége általi jóváhagyásának ügyintézése

- A 2020 év kezdetén az EB közösségét az a megrázkódtatás érte, hogy elvesztette jelentős tagját, vezetőjét, Szabó Mónikát, akitől tisztelettel, szeretettel és szomorúan búcsúztunk a Hírlevelben is megemlékezve személyéről és munkájáról.

Az EB a társasági elnöki pozíció betöltéséhez azzal igyekszik hozzájárulni, hogy megkísérel utódot keresni és jelölni a döntésben illetékes küldöttgyűlésre.

2) ügykezelés fejlesztése

- aktuális taglistához hozzáférés kérése az MPT és az MPÉE irányában is, megfelelő adatvédelmi intézkedések mellett
- dokumentumok titkosítási jelszavának megújítása
- a beadványozás rendjének fejlesztése (illetékesség, papír alapú benyújtás, digitalizálás, dokumentum útvonal, automatikus elektronikus nyugtázás, irattárolás stb. átgondolása)

3) etikai iránymutatás fejlesztése

- törekvés a konkrét ügyek kapcsán egyre több általános állásfoglalás kialakítására
- állásfoglalások, és az EB munkájáról, beadványozásról ismertetés megjelenítésének kezdeményezése az MPÉE honlapján

4) SzEK és Statútum megújítása

- a nemzetközi tanulmánykötetbe az összefoglaló elkészítése, fordítása és kiküldése
- a reformra vonatkozó terv módosítása
- reform előkészítésével megbízott munkacsoport létrehozása

Budapest, 2020. április 25.

Szimethné Galaczi Judit
az MPT-MPÉE EB társelnöke